

Elevundersøkelsen 2016 – hovedrapporten

I denne rapporten presenterer NTNU Samfunnsforskning funn fra en casestudie om tre skolars erfaringer med de nye mobbespørsmålene i Elevundersøkelsen. De ser også på utviklingen av mobbing over tid på skolenivå, og på hvilke bakgrunnsvariabler som påvirker elevenes opplevelse av læringsmiljøet.

RAPPORT | SIST ENDRET: 09.10.2017

Tittel:

Analyse av Elevundersøkelsen 2016 - hovedrapporten

Vedlegg:

Last ned i PDF

Forfatter:

Christian Wendelborg, Melina Røe, Britt Karin Utvær og Joakim Caspersen

Utgiver:

NTNU

År:

2017

Tidligere i år har vi publisert disse to rapportene om Elevundersøkelsen 2016:

- [Elevundersøkelsen 2016 - mobbing og arbeidsro](#)
- [Elevundersøkelsen 2016 - analyser av læringsmiljøindeksene på skoleporten.no](#)

Funn fra casestudien

Formålet med casestudien var å få informasjon om hvordan de nye spørsmålene om mobbing fungerer i praksis og hvordan skolene bruker resultatene i skolemiljøarbeidet. Både elever, lærere, foreldre og rektorer ble intervjuet, til sammen 32 personer.

Det var høsten 2016 at Utdanningsdirektoratet endret og la til spørsmål om mobbing, og fjernet spørsmålene om krenkelser. Vi la til egne spørsmål om blant annet «voksenmobbing» og digital mobbing.

Spørsmålet om digital mobbing engasjerte mest

Intervjuene viser at det stor enighet om at det er viktig å ha med spørsmål om både mobbing, digital mobbing og voksne som mobber.

Spørsmålet om digital mobbing engasjerte mest. Skolene peker på at det er utfordrende å følge opp digital mobbing, særlig fordi det også foregår på fritiden. Intervjuene avdekker uklarheter når det gjelder ansvarsforhold og regler for elevenes tilgang til digitale medier.

Digital mobbing aktualiserer også viktigheten av skole-hjem-samarbeid. Skolene sier at de er avhengige av å ha foreldrene med på laget mot digital mobbing, og at foreldrene snakker med barna sine om nettbruk og setter grenser for bruk.

Elevsamtalen – et viktig redskap

Samtlige lærere som ble intervjuet forteller at elevsamtalen er det fremste redskapet de har for å avdekke mobbing, eller utforske resultater om mobbing fra Elevundersøkelsen.

Ulike syn på begrepsbruken

Flere av de intervjuede mener at språket generelt i undersøkelsen er for akademisk. Når det gjelder spørsmålene om mobbing og trygt miljø, er det flere syn. Noen mener at spørsmålene har hatt så mye fokus i skolen, at elevene stort sett forstår hva det spørres om, mens andre mener at det er uklarheter.

Intervjuene avdekker at skolene tenker veldig forskjellig om hvorvidt elever skal forberedes før de gjennomfører Elevundersøkelsen.

Hvordan er utviklingen over tid i mobbing på skolenivå?

Analysen, som er avgrenset til 7. trinn og 10. trinn, viser blant annet at på 15 prosent av skolene har ingen av elevene rapportert om mobbing. I 2015 var andelen 19. Årsaken til reduksjonen er trolig justeringene i spørsmålene om mobbing høsten 2016.

Hvilke bakgrunnsfaktorer har betydning for elevenes opplevelse av

læringsmiljøet?

Bakgrunnsfaktorene forskerne har sett på er kjønn, andelen minoritetsspråklige elever, kommunestørrelse, skolestørrelse, lærertetthet, trinn, skoleslag og utdanningsprogram. Med unntak av trinn og kjønn, har bakgrunnsfaktorene ingen innvirkning på hvordan elevene har svart på de ulike læringsmiljøindeksene på skoleporten.no. Det er ingen store endringer sammenliknet med tidligere elevundersøkelser.

Dette er Elevundersøkelsen

- En nettbasert spørreundersøkelse hvor elever fra 5. trinn til utvidende skole får si sin mening om forhold som er viktige for læring og trivsel i skolen.
- Obligatorisk for 7. trinn, 10. trinn og vg1. Frivillig å delta for øvrige trinn fra og med 5. trinn.
- Gir lærere og rektorer informasjon om hva elevene utsettes for, slik at de kan følge opp med riktige tiltak for å gjøre skolehverdagen bedre.
- Rundt 432 000 elever svarte på undersøkelsen høsten 2016.
- Utdanningsdirektoratet er ansvarlig for gjennomføringen av undersøkelsen, mens NTNU Samfunnsforskning er ansvarlig for analysene og rapporteringen.